

Titel:	Mondzorg natuurlijk gebit
---------------	---------------------------

Omschrijving handeling

Aanbrengen tandpasta op de tandenborstel. Poetsen van het gebit. Reinigen van de ruimte tussen tanden en kiezen.

Deskundigheidsniveaus

Opdracht tot voorbehouden of risicovolle handeling:	
Mag zelfstandig verricht worden door:	

Aandachtspunten

- Verzorg enkelvoudige implantaten op dezelfde wijze als de rest van het gebit.
- Laat de cliënt zitten tijdens de mondverzorging. Laat de cliënt op de zij of eventueel halfzittend liggen (in verband met gevaar voor verslikken) wanneer zitten niet mogelijk is.
- Gebruik een droge tandenborstel bij cliënten met slikproblemen. Dat zorgt ervoor dat tandpasta minder schuimt.
- Spoel na het poetsen de mond niet na met water, om te voorkomen dat de belangrijke fluoride verdwijnt.
- Poets een tong met aanslag met een zachte borstel en schoon water of gebruik op advies van tandarts of mondhygiënist een tongscraper.
- Observeer op wondjes of pijnreacties tijdens de verzorging van de mond en het gebit.
- Het spoelen van de mond met een voorgeschreven mondspoelvloeistof kan een aanvulling zijn op tandenpoetsen. Dit wordt niet beschreven in deze werkinstructie.
- Bij cliënten die chemo- of radiotherapie krijgen is het belangrijk slijmvliesbeschadigingen te voorkomen. Vraag zo nodig advies aan de behandelend mondhygiënist of tandarts voor jouw cliënt.
- Cliënten die chemo- of radiotherapie krijgen mogen interdentaal (tussen de tanden en kiezen) reinigen als zij dit gewend zijn te doen en het uitgevoerd kan worden zonder dat het tandvlees gaat bloeden. Vraag zo nodig advies aan de behandelend mondhygiënist of tandarts.
- Let op: gebruik een vetvrije crème voor het verzorgen van de lippen als een cliënt zuurstof gebruikt.

Complicaties

Complicaties tijdens de handeling	Handelwijze
Bloedend tandvlees.	Bloedend tandvlees is vaak een eerste teken van ontstoken tandvlees (gingivitis). Verwijder dagelijks alle tandplak. Raadpleeg zo nodig de mondhygiëniste of tandarts. Overleg direct met de betrokken tandheelkundig professional als de cliënt wordt behandeld met chemo- of radiotherapie.

Benodigheden

- handdoek of tissue
- zachte handtandenborstel of elektrische tandenborstel
- fluoridehoudende tandpasta
- handschoenen
- *zo nodig:*
 - glas water
 - eventueel rietje
 - bakje
- *voor reiniging van de tong:*
 - eventueel een gaasje 5x5 cm
 - eventueel een glas of bakje met water
 - eventueel een tongscraper
- *voor interdentaal reiniging:*
 - ragers in de juiste maat
- afvalbak
- verzorging voor de lippen, bijvoorbeeld vaseline of lippenbalsem

Werkwijze

1. Pas handhygië toe.
2. Zet de benodigdheden binnen handbereik.
3. Leg de handdoek of tissue onder de kin van de cliënt.
4. Trek handschoenen aan.
5. Laat de cliënt de mond met water spoelen om grote voedselresten te verwijderen.
6. Maak (wanneer gewenst) de tandenborstel nat.
7. Open de tube tandpasta, breng een ½ cm tandpasta aan op de tandenborstel en sluit de tube.
8. Vraag de cliënt de mond te openen.
9. Breng de tandenborstel in de mond. Bij gebruik van een elektrische tandenborstel deze pas aanzetten in de mond.
10. Poets de tanden volgens een vaste volgorde. Poets de binnenkant, dan de buitenkant en bovenkant. Houd met je vrije hand wangen en lippen opzij om te kunnen zien waar je poetst.
Bij gebruik van een handtandenborstel.
 - a. Zet de haren van de tandenborstel schuin onder een hoek van 45 graden tegen de tandvleesrand.
 - b. Maak korte, heen-en-weergaande horizontale bewegingen.
 - c. Zet voor het poetsen van de binnenkant van de tanden de tandenborstel verticaal op de tanden en maak een verticale poetsbeweging.
 - d. Poets ook de achterkant van de laatste kiezen. In de onderkaak gaat dat het beste vanaf de zijkant. In de bovenkaak gaat dat het beste kruislings.*Bij gebruik van een elektrische tandenborstel met ronde kop.*
 - a. Plaats de borstel onder een kleine hoek op het tandoppervlak net over de tandvleesrand.
 - b. Houd de borstel steeds een paar seconden stil. Oefen weinig druk uit.
 - c. Beweeg de borstel alleen om deze steeds iets verder te plaatsen om zo alle tanden en kiezen te poetsen. Volg daarbij de vorm van de tanden en kiezen.
11. Laat de cliënt de overtollige tandpasta uitspugen in een bakje of de wastafel.
12. Reinig (eenmaal daags) de ruimtes tussen de gebitselementen en tandvlees. Bijvoorbeeld met behulp van een rager.
 - a. Maak de rager nat onder de kraan.
 - b. Pak de rager vast tussen duim en wijsvinger.
 - c. Duw de rager vanaf de buitenkant tussen de tanden en kiezen. Start bij de achterste kiezen. Steun met je andere vingers tegen aangrenzende tanden en kiezen om doorschieten te voorkomen.
 - d. Ga drie keer recht heen en weer. Doe dit daarna ook diagonaal.
 - e. Herhaal deze handeling tot je alle tanden en kiezen hebt gehad.
13. Maak zo nodig de tong schoon.
 - a. Poets de tong met een tandenborstel en water.
Of
 - b. Vouw een gaasje open en wikkel deze om een vinger. Doop de vinger met het gaasje in het glas of bakje met water. Maak de tong van achter naar voor schoon met het gaasje.
Of
 - c. Bij gebruik van een tongschraper: plaats de tongschraper achter op de tong en trek deze naar voren. Herhaal dit ongeveer drie keer.
14. Dep de buitenkant van de mond droog met de handdoek of tissue. Dep vanaf de wang naar de mond. Geef aan het eind twee tellen stevige druk.
15. Verzorg zo nodig de lippen en mondhoeken met vaseline of lippenbalsem.
16. Spoel de tandenborstel schoon onder de kraan.
17. Ruim de materialen op.
18. Trek handschoenen uit.
19. Pas handhygië toe.
20. Noteer de handeling en eventuele bevindingen.

Verkorte geprotocolleerde werkinstructie

[Mondzorg natuurlijk gebit verkort](#)

Observatielijst

[Mondzorg natuurlijk gebit observatielijst](#)

Achtergrondinformatie

[Basis mondverzorging](#)

Richtlijnen

[Handschoenen](#)

[Techniek handdesinfectie met handalcohol](#)

[Techniek handen wassen met water en zeep](#)

Publicatiedatum

Gepubliceerd op 02-12-2019. © Copyright Vilans 2019